N°. 286. 1851.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant, franco per post, is f 24 in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en 10 cents voor afzonderlijke nommers.

WOENSDAG 3 DECEMBER.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 1 December jl., n°. 5, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan de Commissie uit de Provinciale Staten van Zeeland, belast met het ontwerpen der instructie voor de Gedeputeerde Staten: magtiging te verleenen, om na het sluiten der Statenvergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten November 1851, n°. 12, worden met den 1sten Januarij bevorderd:

1°. in het corps zee-officieren:

a. bij keuze, tot schouten-bij-nacht, de kapiteins ter zee,

H. Ferguson en

J. F. D. Bouricius;

b. volgens ouderdom in rang, tot kapiteins ter zee, de kapitein-luitenants ter zee:

W. Steffens;

J. W. Stoll;

J. W. F. Frucht;

jhr. *P. G. J. de Haze Bomme*;

[illegible] van den Broecke;

C. Noordijn;

J. L. van Hasselt;

tot kapitein-luitenants ter zee, de luitenants ter zee van de 1ste klasse:

jhr. *H. J. L. T. de Vaynes van Brakell*;

[illegible] van Maldeghem;

A. van Wachendorff van Rijn;

U. J. Berghuis;

G. C. Alvarez;

D. G. Escher;

A. Wouters;

J. de Haan;

J. May;

W. baron *de Constant Rebecque*;

G. van Voss;

tot luitenants ter zee van de 1ste klasse, de luitenants ter zee van de 2de klasse:

A. J. Kroef;

P. A. Schultz;

P. M. Collard;

A. J. van Kuijk Wattermans;

P. A. van Rees;

J. Vos;

R. L. de Haes;

G. F. G. Gobius;

A. R. Blommendal;

A. A. van Gendt;

C. A. Vreede;

jhr. *F. de Casembroot*;

tot luitenants ter zee der 2de klasse, de adelborsten der 1ste klasse:

F. E. Rolloff;

M. E. J. van Asperen;

G. R. Casteleijn;

W. L. de Koning;

D. A. Coomans de Ruiter;

jhr. *W. F. van Spengler*;

G. H. C. Westenberg;

A. van Swinden;

C. Eeg;

D. Schuurman;

W. D. 's Graeuwen;

W. F. G. L. van Gorkum;

J. P. M. Willinck;

R. S. R. Drijfhout van Hooff;

N. E. Cornelissen; en

2°. bij het corps mariniers, tot 1sten kapitein, den kapitein *[illegible] Oudraat*;

tot kapitein, den 1sten luitenant jhr. *A. A. van Neukirchen* genaamd *Nijvenheim*;

tot 1sten luitenant, den 2den luitenant *J. Gautier*; en

te benoemen bij laatstgenoemd corps, tot 2den luitenant den sergeant *[illegible] Kornhöfer*.

Naar aanleiding van Zijner Majesteits besluit van 30 November jl., n°. 13, wordt de benoemde schout-bij-nacht *H. Ferguson*, met den 1sten dezer, eervol ontslagen van het bevel over het waghtschip *de Sambre*, en dat bevel met den eersten Januarij aanstaande opgedragen aan den kapitein ter zee *A. C. van Braam Houckgeest*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten November 1851, n°. 13, wordt de benoemde schout-bij-nacht *J. F. D. Bouricius* met den eersten Januarij aanstaande benoemd tot directeur kommandant der Marine te Willemsoord.

Bij Koninklijk besluit van den 22sten November 1851, n°. 65, is, op grond van artt. 2 en 7 van het reglement van den 5den Mei 1838 (*Staatsblad* n°. 14), wegens verrigte kerkelijke dienst, pensioen verleend, aan:

1°. *A. Jansen*, zich noemende *A. Bruuns*, geboren den 12den October 1789 te Olst, provincie Overijssel, pastoor der roomsch-katholieke gemeente te Veenhuizen, provincie Drenthe, uit hoofde van ligchaamsgebreken, ter somme van f 509, wegens 33 jaren 11 maanden en 6 dagen dienst;

2°. *B. van der Spank*, geboren den 1sten September 1782, te Schijndel, provincie Noordbrabant, pastoor der roomsch-katholieke gemeente te Hurwenen, provincie Gelderland, uit hoofde van ligchaamsgebreken, ter somme van f 492, wegens 32 jaren 9 maanden en 24 dagen dienst;

3°. *J. van Deijsen*, geboren den 20sten November 1774 te Megen, provincie Noordbrabant, pastoor der roomsch-katholieke gemeente te Zijpe, provincie Noordholland, uit hoofde van hoogen ouderdom, ter somme van f 600, wegens 45 jaren 9 maanden en 12 dagen dienst, en

4°. *P. J. Celen*, geboren den 22sten Februarij 1807 te Zierikzee, provincie Zeeland, kapellaan bij de roomsch-katholieke gemeente te Kethel, provincie Zuidholland, uit hoofde van ligchaamsgebreken, ter somme van f 284, wegens 18 jaren 11 maanden en 6 dagen dienst;

allen ingaande den 1sten October 1851.

De Minister van Finantien, overeenkomstig de magtiging van Zijne Majesteit en krachtens art. 1 der wet van den 18den Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 65), en gelet hebbende op zijne aankondiging van den 27sten Junij jongstleden, waarbij reeds zijn opgeroepen de Schatkistbiljetten, vervallen den 1sten Augustus aanstaande,

Maakt bekend, [illegible] van den 28sten April 1834 (*Staatsblad* n°. 14) *op den vervaldag der rente* aflosbaar zijnde, de houders derzelve mitsdien bij deze worden opgeroepen, om op of na de *respective* vervaldagen, van 1 September dezes jaars af, dezelve schatkistbiljetten aan te bieden ter aflossing, ten kantore van een der betaalmeesters te *Amsterdam*, *Rotterdam* of in de hoofdplaatsen der provincien, om aldaar het kapitaal te gelijk met de renten te ontvangen; — zullende voor kapitaal en twaalf maanden renten, op den dag der biljetten vervallen moeten worden getoekend, en geene verdere renten daarop worden betaald.

's Gravenhage, den 22sten Julij 1851.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

ALGEMEENE REKENKAMER.

Ter voldoening aan de bepalingen, vervat in de wet van den 18den December 1845 (*Staatsblad* n°. 90), en naar aanleiding van opgevolgde Koninklijke besluiten, is op nieuw ter Algemeene Rekenkamer overgebragt voor eene som van *honderd een en negentig duizend gulden* aan ingetrokken muntbiljetten van f 5, zoodat er thans, met inbegrip der bij vorige aankondiging vermelde som van f 29,772,860, voor een bedrag van *negen en twintig millioen negen honderd drie en zestig duizend acht honderd zestig gulden* aan muntbiljetten is ingetrokken.

Al deze muntbiljetten zijn bij de Algemeene Rekenkamer volkomen onbruikbaar gemaakt en zullen aldaar blijven berusten tot dat derzelver geheele vernietiging, overeenkomstig den inhoud van art. 7 der wet van 18 December 1845 (*Staatsblad* n°. 90), zal kunnen plaats hebben, als wanneer van die vernietiging op nieuw zal worden kennis gegeven.

's Gravenhage, den 20sten November 1851.

De Algemeene Rekenkamer,
GEVERS.
Ter ordonnantie van dezelve,
DE VISCH EIJBERGEN.

Ter voldoening aan de bepalingen vervat in de wet van den 19den September 1849 (*Staatsblad* n°. 46), is ter Algemeene Rekenkamer weder overgebragt voor eene som van *honderd vier en vijftig duizend zeven honderd veertig gulden* aan ingetrokken muntbiljetten van f 1000, f 500, f 100 en f 10, zoodat er thans, met inbegrip der bij vorige aankondiging vermelde som van f 15,507,640, voor een bedrag van *vijftien millioen zes honderd twee en zestig duizend drie honderd tachtig gulden* aan muntbiljetten, krachtens deze wet uitgegeven, is ingetrokken.

Al deze muntbiljetten zijn bij de Algemeene Rekenkamer volkomen onbruikbaar gemaakt en zullen aldaar blijven berusten tot dat derzelver geheele vernietiging, overeenkomstig den inhoud van art. 8 der bovengemelde wet, zal kunnen plaats hebben, als wanneer van die vernietiging op nieuw zal worden kennis gegeven.

's Gravenhage, den 20sten November 1851.

De Algemeene Rekenkamer,
GEVERS.
Ter ordonnantie van dezelve,
DE VISCH EIJBERGEN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

In de zitting der Sardinische kamer van volksvertegenwoordigers van den 27sten November jl. is van regeringswege een met Oostenrijk gesloten handelsverdrag ingediend. De oppositie, steeds gereed met het verwijt dat het gouvernement zich tegenover Oostenrijk zwak betoont, vroeg onverwijlde voorlezing van het tractaat. Daaruit bleek dat het geene andere bepalingen dan betreffende handel en scheepvaart inhoudt. Het bepaalt onder anderen de aansluiting van den Milaneschen spoorweg aan dien van Turijn op Genua, en vermindert het tegenwoordige regt op wijnen, uit Piemont in de Oostenrijksche landen ingevoerd wordende.

DUITSCHLAND.

Uit Weenen wordt gemeld dat in het Oostenrijksche ministerie voor koophandel een ontwerp van tolverdrag tusschen Oostenrijk en de overige Duitsche Staten uitgewerkt is, en dat de Regering wenscht dit ontwerp nog vóór de opening der te Berlijn belegde conferentie van gevolmagtigden der tot de Tolvereeniging behoorende Staten, aan hare bondgenooten voor te leggen, hebbende zij tot dat einde de regeringen der gezamenlijke bondsstaten uitgenoodigd, om tegen den 2den Januarij aanstaande gevolmagtigden naar Weenen te zenden, ten einde van de voorstellen van het Oostenrijksche hof kennis te nemen en daarover te beraadslagen. — Volgens berigten uit Berlijn beschouwt men aldaar dezen maatregel van het Oostenrijksche kabinet als eene poging, om de uitbreiding der Tolvereeniging op de grondslagen van het verdrag van 7 September, tegen te gaan.

— De hoop, waarmede men zich in Baden gevleid had, dat het groot-hertogdom met het einde van dit jaar van den staat van oorlog die er nog steeds voortduurt, ontheven zou worden, is niet vervuld. Den 27sten November is eene verordening van den Groot-hertog verschenen, waarbij de staat van oorlog andermaal voor eenen tijd gehandhaafd wordt.

— De Keurvorst van Hessen is den 28sten November uit Weenen in Kassel teruggekeerd.

FRANKRIJK.

Een nieuw voorstel tot herziening der constitutie was eergisteren reeds door 182 leden der wetgevende vergadering onderteekend, en zal eerstdags worden ingediend. Bij de mededeeling van dit berigt maakt het dagblad van het ministerie de *Patrie* de volgende opmerkingen: » De wetgevende vergadering is, grondwettiglijk gesproken, nog in leven, maar er is geene meerderheid noch minderheid meer. De hartstogten der partijleiders hebben er eene regeringloosheid der begrippen te weeg gebragt, die aan de spraakverwarring bij Babel's torenbouw doet denken. Waar begint, waar eindigt de regter zijde? waar de linker? waar is de grens der middenpartij? Deze kleurverscheidenheden, onlangs nog zoo scherp uitkomende, zijn uitgewischt. De groote scheidslinie tusschen meerderheid en minderheid is verdwenen. Men zou haast de benamingen van regter en linker zijde en het midden, aan de oude kamers ontleend, thans onder de historische herinneringen rangschikken. Een enkel bepaald maar veelbeteekenend feit loopt te midden dier verwarring in 't oog: het is de ontbinding van al de oude partijen, uiteenstuivende voor den magtigen ademtogt der publieke opinie, welke, in de aderen van ons staatsligchaam nieuw bloed verspreidend, bezig is de instellingen des nieuwen tijds te verjongen. Wij zien in de vergadering nog wel groepen en coterien, maar niet meer die welgeordende meerderheid en minderheid, elk hare erkende leiders en opgestoken banier, elk een eigen doel en staatkunde hebbende. Elke gewigtige stemming verraadt den veegen staat der oude partijen die, haar spoor bijster, in onmagt en regeringloosheid wegsterven.

» De vergadering zelve moet de verzwakking van haren invloed door deze verdeeldheid beseffen. Zij moet begrijpen dat zij geen kracht, vertrouwen en eenheid genoeg meer bezit, om zelve de aanhangige teedere vraagstukken te kunnen oplossen. *Zij vertegenwoordigt Frankrijk van 1849, maar niet Frankrijk van 1851.*

» Boven de vergadering, boven den President, boven de constitutie zelfs, staat een opperste regter, het land. Op dien regter moeten wij ons oog, onze hoop vestigen. Hem komt de einduitspraak over ons lot toe; zijne stem is de godspraak die eeniglijk door alle partijen eerbiedig aangehoord en naauwgezet gehoorzaamd kan worden.

» In kleine groepen versplinterd, her- en derwaarts geslingerd, heeft de vergadering slechts één uitweg om hare roemrijke loopbaan vaderlandsgezind ten einde te brengen, te weten een beroep op de natie door een besluit tot grondwetsherziening. Op dit terrein, waar Frankrijk het laatste woord behoudt, behooren al de partijen elkander te ontmoeten, want dat is het eenige middel om zonder geweld de tegenwoordige verwikkelingen te ontknoopen."

Wij hebben reeds gemeld dat in de zitting der vergadering van den 29sten November een amendement, strekkende om eenjarige inwoning in de gemeente tot vestiging van het aangenomen kiezers-domicilie voor het gemeentelijk kiesregt, te vereischen, met eene meerderheid van slechts ééne stem is verworpen; terwijl bij de vorige beraadslaging, toen de Bergpartij zich buiten stemming hield, het vereischte van tweejarige inwoning met eene meerderheid van 125 stemmen was aangenomen geworden. Dezen uitslag bejammert het *Journal des Débats*: » Geene stemming nog — zegt dat voorname orgaan der gematigde partij — had den staat van zaken zoo duidelijk en zoo hopeloos doen uitkomen. Het droevigste is, dat zij niet de bestaande kieswet alleen aantast; zij brengt aan het zedelijk gezag der vergadering, aan de hoop en het vertrouwen die het land op haar gevestigd had, een zwaren slag toe. Achttien maanden geleden werd het beginsel der kieswet met 433 tegen 241 stemmen aangenomen. En thans, nu het er op aankomt dat beginsel, hoezeer gewijzigd en ingekrompen, te handhaven, is die meerderheid van 192 stemmen tot eene enkele stem verminderd. Er is geene meerderheid voor de vernietiging der kieswet, maar voor hare handhaving is ook geene meerderheid, of slechts eene meerderheid van ééne stem. Zoo is dan de vergadering ten opzigte van het hoofdpunt harer staatkunde, van de gewigtigste harer daden, in twee even sterke deelen gescheiden. De meerderheid die het land in de drie laatste jaren behouden en van regeringloosheid en socialismus gered heeft, — die meerderheid bestaat niet meer, of althans slechts in ééne stem. De behoudende meerderheid is ontbonden; er is thans slechts eene meerderheid van toeval en goed geluk, waarover de Bergpartij beschikt. De Bergpartij geeft naar haar goedvinden de meerderheid dan aan de eene en dan weder aan de andere der beide fractien, waarin thans de voormalige meerderheid gescheiden is."

— De commissie tot voorloopig onderzoek van het wets-ontwerp op de verantwoordelijkheid der staatsdienaren vordert zeer traag met haren arbeid. In een kort bestek vertoont of verbergt zij al de geheime en erkende inzigten en bedoelingen, die in de vergadering dooreenwoelen. Zij werd na de voorloopige bespreking van het wets-ontwerp in de afdeelingen, bijna geheel zamengesteld uit leden, die van de verantwoordelijkheidswet een onoverkomelijken slagboom tegen de meer en meer veldwinnende Bonapartisten-partij wilden maken. » Thans — zegt de *Constitutionnel* — hoort men de in de commissie zittende leden van de Bergpartij en de overige leden elkander wederzijds verwijten, dat zij van de wet een ijdelen klank, eene onmogelijkheid maken." Met 7 tegen 6 stemmen (zie ons vorig nommer) is door de commissie de volgende door den legitimist Berryer voorgedragen redactie der hoofdbepaling van het wets-ontwerp aangenomen: » De President pleegt hoogverraad, wanneer hij van zijn ambtsgezag gebruik maakt om uit te lokken tot schending van art. 45 der constitutie," hetwelk zijne herkiezing verbiedt. Al de leden der Bergpartij, Emm. Arago, Pascal Duprat, Marc Dufraisse, Crémieux, Pradié en Michel van Bourges, hebben deze redactie volstrekt afgekeurd en bestreden met de volgende gronden, welke thans in de dagbladen hunner partij met heftigheid worden aangedrongen: » De voorgestelde redactie schijnt te verklaren, dat de President niet zal kunnen worden vervolgd, zoo hij allerwege in het land de oprigting toelaat van verkiezings-commissien, die ten zijnen voordeele zullen werkzaam zijn, gelijk tijdens zijne verkiezing in 1848. Ongetwijfeld zal hij geene openlijke bemoeijingen tot vorming van zoodanige commissien doen: doch hij zal de verborgene aandrijver zijn. Zal men zeggen dat hij, die handelingen toelatende terwijl hij ze kon beletten, van zijn ambtsgezag gebruik maakt? Neen. En evenwel zullen zoodanige handelingen plaats grijpen onder heimelijke bescherming der overheidspersonen die er tegen behoorden te waken, en met zwijgende goedkeuring van het gouvernement. Doch, zegt men, in deze bijzondere gevallen zal kunnen voorzien worden door bepalingen van het hoofdstuk betreffende de verantwoordelijkheid der staatsdienaren van lager rang. Maar is het billijk, lieden die onder den invloed van hooger gezag handelen, te vervolgen, terwijl de eigenlijke schuldigen aan de strengheid der wet ontsnappen? Het zou veel beter zijn, geene wet te maken dan eene zonder kracht en werking: dit nu zal het geval zijn zoolang zij den President niet strafbaar stelt wegens het toelaten van uitlokking tot schending van art. 45."

— Den 26sten dezer is de maarschalk Soult, in den ouderdom van bijna 83 jaren, overleden. In 1785 in krijgsdienst getreden, woonde hij bijna alle groote veldslagen onder de Republiek en het Keizerrijk bij, en was eenigen tijd militair gouverneur van twee Europesche hoofdsteden, Weenen en Berlijn. Door Keizer Napoleon werd hij tot maarschalk en hertog van Dalmatie benoemd, door Koning Lodewijk Philips tot maarschalk-generaal, nadat hij onder de Restauratie drie jaren in ballingschap doorgebragt had. Drie malen is hij minister van oorlog, eenmaal van buitenlandsche zaken, en drie maal voorzitter van den ministerraad geweest.

ENGELAND.

De Londensche *Globe*, een orgaan van het Britsche ministerie, de vergadering van het Protestantsche Verbond (zie ons vorig nommer) van zijn liberaal standpunt beschouwende, zegt dat aldaar protestantsche dweepzucht en onverdraagzame secteijver den boventoon voerden, en dat daarmede de zaak der gewetensvrijheid even min gediend is als met dweepzucht en onverdraagzaamheid van de zijde der Roomsche kerk. Het blad vermaant verder de echte liberalen, tegenstanders van allen gewetensdwang van welke zijde ook komende, om zich door de in Engeland sedert de wederoprigting der Roomsche hierarchie heerschende verbittering tegen het pausdom niet te laten medeslepen, en niet tot de onttrekking van het vaste rijkssubsidie van L. st. 30,000 aan de kweekschool van Roomsche geestelijken te Maynooth in Ierland, mede te werken. » Het is waar — zegt de *Globe* — dat verscheiden handelingen van den Pauselijken Stoel in den laatsten tijd uitgegaan, gansch niet strekken tot aanbeveling van het denkbeeld van geldelijke ondersteuning der Roomsche geestelijkheid. Zoo ijvert de geestelijkheid thans tegen de koninklijke collegien of scholen van middelbaar onderwijs voor jongelieden van alle kerkgenootschappen in Ierland, welke instellingen naar de bedoeling van haren stichter, Sir Robert Peel, een tegenwigt tegen Maynooth en andere dergelijke scholen moesten zijn. Verder verzamelt zij vrijwillige bijdragen tot oprigting eener nieuwe Roomsche universiteit in Ierland, waardoor een der hoofdgronden voor de ondersteuning van het seminarie van Maynooth zou vervallen. Des te noodiger is het, aan de liberale partij voor te houden, hoe zeer zij aan de Roomsche vijanden van godsdienstvrijheid vat zoude geven, zoo zij eenen louter op gronden van wereldlijken aard genomen maatregel opgaf in eene vlaag van godsdienstige of kerkelijke verbittering.

» Het is een ijdel pogen, door gunsten den vrede met de Roomsche geestelijkheid te willen koopen. Doch dit was ook geenszins de oorspronkelijke bedoeling van het rijkssubsidie aan Maynooth. Men wilde alleen dat de Iersche geestelijken niet langer in de gestichten van Douai of St. Omer of elders op het vasteland, maar in Ierland zelf zouden gevormd worden. En het is ongetwijfeld wenschelijk dat de geestelijke leidsmannen van het Iersche volk landskinderen zijn. Opheffing of verarming der school van Maynooth zou onder de Iersche geestelijkheid het nationale element doen verdwijnen. Dr. Mac Hale, de meest ultramontaansche onder de Iersche bisschoppen, is evenzeer tegen het subsidie van Maynooth, als lord Shaftesbury, de voorzitter van het Protestantsche Verbond: dit is eene aanbeveling in het oog der gematigde Roomschen en protestanten. De verleening en voortdurende uitkeering van het subsidie is van onze zijde een getuigenis, dat wij inzien en erkennen, van hoe groot belang het is, dat de Ieren, Roomsch zijnde, daarom niet ophouden Ieren te zijn; van den anderen kant is de aanneming van het subsidie door zulke praelaten als de geleerde en vrome Iersche bisschop Murray, eene herinnering dat de Roomsche kerk ook nu nog de rigting weder kan aannemen, welke haar voor eenige jaren zoozeer de toejuiching van alle voorstanders der burgerlijke en godsdienst-vrijheid deed verwerven."

— In ons vorig nommer is gemeld, dat de Britsche regering eene nieuwe regeling der postdienst op Indie, China en Australie heeft vastgesteld, welke in 1852, bij het afloopen van het contract met de tegenwoordige ondernemers, in werking zal komen. De thans op den 20sten van elke maand van Southampton vertrekkende brievenmaal

zal worden vervangen door eene veertiendaagsche dienst met vermeerderden spoed en met eene nieuwe vertakking van Singapore over Batavia naar Sydney. De voorwaarden waarop deze dienst, in haar geheel of bij gedeelten, voor acht jaren tijds, zal worden aanbesteed, behelzen ook de volgende bepalingen:

„Die van de linie tusschen Singapore en Sydney te gelijk met de hoofdlinien gading maken, moeten in hunne aanbiedingen opgeven of zij de dienst tusschen Singapore en Sydney vroeger dan de andere linien kunnen aanvangen, daar deze met zoo weinig mogelijk tijdverlies dient in werking te komen.

„Alle aanbiedingen moeten ook inhouden, hoeveel men van de aannemingssom zou willen laten vallen, ingeval het bezigen van ijzeren, in stede van houten schepen, vergund wierd.

„Ingeval in den loop van het aannemingscontract de vorderingen der wetenschap eene veel snellere vaart dan de voorgeschrevene (van acht en 1 knoopen in het uur tusschen Singapore en Sydney en van tien voor de overige lijnen) mogten mogelijk maken, zal het gouvernement noodzakelijke verbeteringen van dien aard kunnen bevelen, onder vergoeding der meerdere uitgaven daaruit voortvloeijende.

„Het gouvernement zal omtrent den bouw en de uitrusting der voor de dienst bestemde stoomvaartuigen zoodanige bepalingen kunnen voorschrijven, dat zij op de door het gouvernement dienstig geachte wijze zullen kunnen worden gewapend.

„Het gouvernement zal, ingeval het algemeen belang het dringend vordert, elk der voor de dienst gebezigd wordende schepen in eigendom of gebruik kunnen nemen tegen eenen des noods door scheidsmannen te bepalen koop- of huurprijs, zullende in dat geval de dienst door vaartuigen van de koninklijke marine verrigt worden of door andere vaartuigen van de ondernemers, ingeval deze tijdig gereed kunnen zijn."

— De Londensche bladen behelzen eene mededeeling van den secretaris der Londensche koninklijke maatschappij van aardrijkskunde betreffende de ontdekkingsreis van de Duitsche geleerden Barth en Oberweg in de binnenlanden van Afrika. De onverschrokken reizigers hebben, volgens daar berigt, een voorspoedigen togt gedaan onder de wilde volksstammen ten zuiden van het meir Chad, omstreeks den achtsten graad noorderbreedte woonachtig. Zij hebben zelfs het hoofd van een dier stammen, den Sheik van Burnoo, overgehaald om een handelstractaat met Engeland te sluiten. Dit stuk is naar Tripoli gezonden; het zal, naar men meent, krachtelijk medewerken om voor de beschaving den weg te banen en den slavenhandel voor geregelde ruiling der producten van Soudan en van Europa, te doen plaats maken. Hoewel hun Britschen togtgenoot, Dr. Richardson, door den dood verloren hebbende, zullen de reizigers, nevens de ondersteuning der Pruissische regering, ook de medewerking van lord Palmerston behouden.

— In de vorige week hebben twee der voornaamste Engelsche edellieden, de graaf van Shaftesbury (meer bekend onder den naam van lord Ashley) en de graaf van Carlisle, op verscheiden plaatsen in een der fabriekdistricten toespraken in bijeenkomsten der fabriekarbeiders gehouden. Zij spoorden hen aan, om door spaarzaamheid en ordelijk gedrag van de thans ruime dagloonen iets voor den nimmer uitblijvenden kwaden dag op te leggen; om voor hunne gezondheid en die hunner gezinnen te zorgen door zindelijkheid en luchtigheid der woning; om aan den ledigen tijd welken de thans door meest alle fabrikanten getrouw opgevolgde wet tot beperking van den duur van het dagwerk, hun laat, gebruik te maken tot geestbeschaving.

De Londensche *Times* wijst op deze bijeenkomsten als getuigenis ten gunste van Engelands grootheid en Engelands ware, edle kracht daarin ook eene gewigtige politieke strekking: „Geestbeschaving bij de aanzienlijke en fabriekarbeid levende standen — zegt het genoemde blad — is noodig voor hen als redelijke wezens, en voor ons als belanghebbende bij de openbare veiligheid. Wij zouden niet wenschen, een aanmerkelijken invloed op de leiding onzer openbare aangelegenheden te zien vallen in handen van personen die geheel ongeschikt zijn tot uitoefening van politieke regten. Wij moeten ons bescheiden, met die standen te leven, niet in een geest van wrevelige berisping, maar met de volle bewustheid dat opvoeding en kennis niet langer een uitsluitend voorregt zijn van de kweekelingen onzer openbare scholen en universiteiten. *Volksopvoeding* is de laatste kaart in des staatsmans spel, bij den aandrang eener talrijke volksklasse, die den lust en het voornemen en het vermogen heeft om zich politieken invloed te verschaffen. Willen de hoogere klassen der maatschappij hare meerderheid behouden boven de haar naastreevende klassen, dan moeten zij zorgen in kunde en kracht de eerste te blijven."

DENEMARKEN.

De Deensche eerste kamer heeft den 26sten November ten aanzien van eene door den heer Olnik aan het ministerie gerigte interpellatie nopens de Sleeswijk-Holsteinsche aangelegenheid, met eenparige stemmen het volgende besluit genomen: „De kamer gaat over tot de orde van den dag, in de hoop dat het plan eener regeling van de betrekkingen tusschen de onderscheiden deelen der monarchie, waarvan zij de mededeeling ten spoedigste te gemoet ziet, niet medebrengen zal, dat de bij patent van 28 Mei 1831 en de verordening van 15 Mei 1834 ingevoerde provinciale standen-vergadering voor Sleeswijk hersteld worde, of dat eene administrative en politieke vereeniging tusschen Sleeswijk en den Duitschen bondsstaat Holstein plaats vinde, of dat de toekomstige invoering van het door den Koning toegezegde en in de grondwet voorbehouden constitutioneele verband tusschen Denemarken en Sleeswijk opgegeven worde."

— Volgens sommige Kopenhaagsche dagbladen zou het ministerie voornemens zijn den rijksdag te ontbinden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 2den December* 1851.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is de beraadslaging op nieuw voortgezet over het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1852 (Binnenlandsche Zaken). De hervatting der beraadslaging is bepaald op heden avond ten half acht ure.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 75—79 van het BIJBLAD II, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 26sten dezer.

ADVERTENTIEN

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zeeland*.

De gegadigden worden verwittigd dat de op den 27sten November jl plaats gehad hebbende Aanbesteding van het Verdiepen en Verbreeden der Waterleiding, bewesten het Kanaal van Neuzen geïmprobeerd is, terwijl van dat werk eene Herbesteding zal geschieden op Donderdag den 11den December aanstaande, des voormiddags ten 10 ure, aan het Locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg; — alles overeenkomstig de eerste Besteding.

's Gravenhage, den 2den December 1851.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Gelderland*.

HERBESTEDING.

Op Vrijdag den 12den December 1851, des middags ten 12 ure, zal aan het locaal van het Provinciaal Bestuur van Gelderland te Arnhem worden Herbesteed, volgens het gewijzigd Bestek, het Aanleggen van Rijswerken tot verbetering van het Vaarwater op de Rivier de Maas aan den Gouden Oort en aan het Hazeneind, dewijl de besteding van dit werk, gehouden op 17 November 1851, door den te hoogen aannemingsprijs is afgekeurd.

Deze wijzigingen zijn: In art. 1 B stond: *vijf* Perpendiculaire Kribben, wordt: *drie* Perpendiculaire Kribben.

B, n°. 3 en n°. 4 vervallen.

B, n°. 5 wordt nu 3.

C, stond: 275 kubieke el Steenpuin, wordt nu 130 kubieke el Steenpuin.

De Herbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig art. 8 van het bestek.

's Gravenhage, den 2den December 1851.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Hertogdom *Limburg*.

AANBESTEDING.

Op Maandag den 15den December des jaars 1851, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg of, bij deszelfs afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den waarnemenden Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 7de District, aan het Locaal van het Provinciaal Bestuur te Maastricht worden Aanbesteed:

De uitvoering der Rijs- en Aardewerken, met de leverantien van al de daartoe benoodigde Materialen, tot voorziening van den Oever der Rivier de Maas, in het Hertogdom Limburg, onder de Gemeente Buggenum.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemeld Hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende acht dagen vóór de Besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur te Maastricht en bij den Adspirant Ingenieur Schlüter, te Roermond.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 16den December des jaars 1851, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

Het Beplanten met opgaande IJpenboomen en met Wilgenstek van den Grooten Weg der 2de Klasse, n°. 4, van 's Hertogenbosch naar de rivier de Maas bij het Fort Crevecoeur, met het Onderhoud dier Beplanting tot den 25sten October 1852.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch ter lezing liggen, op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den dag vóór de Besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Noordbrabant H. F. Fijnje, bij den Adspirant-Ingenieur A. L. de Bruijn Kops en bij den Opzigter J. Verdoorn, allen te 's Hertogenbosch.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

RENTEBETALING OP HET GROOTBOEK DER VIER PERCENTS NATIONALE SCHULD.

De Minister van Finantien maakt bekend dat de bovenstaande Rentebetaling zal geschieden op de navolgende bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld, gevestigd te *Amsterdam*, te weten:

Op het Eerste Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder Letter A tot en met D;

Op het Tweede Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder Letter E tot en met K;

Op het Derde Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder Letter L tot en met R;

Op het Vierde Bureau:

voor de kapitalen ingeschreven onder Letter S tot en met Z;

en wel alleenlijk over het halfjaar verschijnende 1 October 1851 van Woensdag den eersten tot en met Vrijdag den tienden dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag) van Maandag den dertienden October 1851 tot en met den vijftienden Februarij 1852.

Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit dd. 18 Mei 1811 (*Staatsblad* n°. 24), voor de *tiende of laatste maal* op te

roepen de nog niet opgekomen regthebbenden op de renten over het halfjaar verschenen geweest op 1°. *April* 1847.

's Gavenhage, den 13den September 1851.

De Minister voornoemd,
VAN BOSSE.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De gewone Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande den 5den dezer geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 1sten December 1851.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt bij deze ter kennis van de Zeevarenden en verdere daarbij belang hebbende dat op de Vischpoort der stad Harderwijk, nadat deze tot de vereischte hoogte is gebragt, thans geplaatst is eene Lantaren met een katadioptrieken roodkleurigen Kunstlichttoestel van de 4de grootte 1ste soort, welk licht vermoedelijk omstreeks op of kort na den 20sten dezer loopende maand zal worden ontstoken.

Nader zal de omschrijving van hoogte, het verlichte gedeelte des gezigseinders enz. worden bekend gemaakt.

's Gravenhage, den 13den November 1851.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine ad interim brengt bij deze ter kennis van de Zeevarenden en verdere daarbij belang hebbende, dat volgens de aan hem, door tusschenkomst van den Nederlandschen Consul-Generaal te *Londen*, medegedeelde kennisgeving van het Trinity-house de nu voor goed daargestelde Vuurtorens in het Zeerak thans zijn voltooid.

Tot aanwijzing dient het volgende, dat vermits de beide Vuren, zoo aan Chapman Head en de Mucking Stations, in die gebouwen nu opgesteld zijn, de Hulplichten gevolgelijk hebben opgehouden te branden.

Chapman Head.

Het Vuur op deze Standplaats brandende, is 40 Engelsche voeten verheven boven hoog water, springgetij, en is een gewoon Wit Licht, met uitzondering dat over de peilingslijn van East River, Middle Buoy, te weten Z. O. t. O. ½ O. van den Vuurtoren, hetzelve rood gekleurd is, welke kleur zich uitstrekt Noordwaarts tot den Vuurtoren van Southend Pier, in de rigting van O. t. Z. ½ Z.

Mucking.

Het Vuur op deze Standplaats brandt mede ter hoogte van 40 Engelsche voeten, boven hoogwater, springgetij, en is een gewoon Wit Licht, met uitzondering van de navolgende rigtingen, alwaar het Vuur rood van kleur zich voordoet;

dat is:

1. in de peiling van O. t. Z. ½ Z., ter vermijding of het vrijzeilen van the Scars en Chapman Head;

2. in de peiling van Z. W. t. W. van den Vuurtoren, in welke rigting het aanraakt the Spit of the Oven's Shoal een geringen afstand aan de buitenzijde van het 9 voetmerk op het laagwater springgetij;

3. in de peiling Z. ½ O. van den Vuurtoren wordt eene smalle streep van rood gekleurd licht vertoond, om aan te geven de regte lijn van het West Blyth Beacon.

De hierboven vermelde peilingen zijn alle op het miswijzend kompas gerekend.

's Gravenhage, den 30sten October 1851.

De Minister voornoemd,
VAN SPENGLER.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine ad interim brengt, ten vervolge zijner onder den datum van den 2den Junij 1851, n°. 49, in de *Nederlandsche Staats-courant* gedane aankondiging, ter kennis van de Zeevarenden en verdere daarbij belang hebbende, dat, volgens eene, aan hem, door tusschenkomst van den Minister van Buitenlandsche Zaken medegedeelde bekendmaking van de Koninklijke Zweedsche Administratie der Marine te *Stockholm*, gedurende den zomer dezes jaars, in *Norrbotten* zijn opgerigt twee Vuurtorens, namelijk;

1°. Op de Scheer *Malörn*, gelegen buiten den ingang naar *Haparanda* en *Tornéa*, op 65° 31' 45" Noorderbreedte en 23° 40' 30" lengte beoosten *Greenwich*. Deze Vuurtoren is voorzien van eene Sideraal-lamp welke met een stilstaand schijnsel den geheelen horizon verlicht, en bij helder weder van een gewoon scheepsdek moet kunnen gezien worden op eenen afstand 2½ à 3 geographische mijlen. Op dezelfde Scheer, welke tevens eene lootsstation is, staan twee woonhuizen, eene kapel welke, even als de verkenningsbaak en de vuurtoren, goede zeeteekens zijn, alsmede onderscheidene visschershutten.

2°. Op de Scheer *Stora Fjederagg*, gelegen ½ mijl Noord-Oost van de Noordkaap van *Holmö* in *Norra Qvarken*, buiten *Umea* op 63° 48' 25" Noorderbreedte en 21° lengte beoosten *Greenwich*, is een vuurtoren opgerigt, voorzien van een draaijend reverbèrevuur, hetwelk in eene ronddraaijing van 8 minuten tijds vier gelijke sterke schijnsels geeft, met even zoovele duistere tijdperken.

Het vuur, hetwelk ter hoogte van 104 voeten boven den waterspiegel gesteld is, kan bij helder weder gezien worden van een gewoon scheepsdek op eenen afstand van 3½ à 4 geographische mijlen. Het wordt in alle kompasstreken gezien van West-Noord-West door het Oosten tot Zuid-Zuid-West, op het miswijzend kompas.

Op Fjederaggsklippan, tevens gebouwd een woonhuis en een nevengebouw, welke mede op verren afstand in zee gezien kunnen worden.

De beide bovengenoemde vuren zijn het eerst ontstoken op den Eersten September 1851 en worden na dien tijd brandende gehouden op de tijden, welke bij § 42 van 's Konings verordeningen en reglementen aangaande loods- en bakeninrigtingen, in het Rijk, van 16 Mei 1827 zijn vastgesteld.

's Gravenhage, den 28sten October 1851.

De Minister voornoemd,
VAN SPENGLER.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

*** Op aanstaanden Woensdag den 3den dezer zal de gewone Audientie van den Minister van Kolonien geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 1sten December 1851.

Rijks-Stoomsleepdienst op de Waal, tusschen Rotterdam en Lobith.

DECEMBER 1851.

UREN VAN VERTREK.

2 Dingsdag,	's voorm. ten	7	ure.	17 Woensdag,	's voorm. ten	7	[illegible]
3 Woensdag,	» »	8½	»	19 Vrijdag,	» »	9½	»
5 Vrijdag,	» »	10	»	21 Zondag,	» »	11	»
7 Zondag,	» »	11½	»	23 Dingsdag,	's namidd. »	1	»
9 Dingsdag,	's namidd. »	1	»	24 Woensdag,	» »	1½	»
10 Woensdag,	» »	2	»	26 Vrijdag,	» »	2½	»
12 Vrijdag,	» »	3	»	28 Zondag,	's voorm. »	6½	»
14 Zondag,	's voorm. »	6½	»	30 Dingsdag,	» »	6½	»
16 Dingsdag,	» »	6½	»	31 Woensdag,	» »	7	»

Kantoren van Inschrijving:

te Rotterdam, bij C. L. van Craenenbroek;
te Dordrecht, bij den Havenmeester;
te Gorinchem, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten;
te Rossum, bij den Loods-Bakenmeester;
te Tiel, bij den Ontvanger der Rhijnvaartregten.

De Algemeene Lijst te Rotterdam wordt gesloten des avonds te acht ure vóór den dag der afvaart.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Directeur der Artillerie-Stapel- en Constructie-Magazijnen te Del[ft] zal, ingevolge magtiging van Zijne Excellentie den Heer Minister v[an] Oorlog, van den twee en twintigsten November, Bureau der Artiller[ie] n°. 47 B, onder diens nadere goedkeuring, op den vijftienden De[cember] aanstaande, des voormiddags ten tien ure, op het Bure[au] zijner Directie, in de Houttuinen, op nieuw in het openbaar, [bij] gesloten Biljetten van Inschrijving op gezegeld papier aan den Min[st] inschrijvende Aanbesteden de Levering van:

100,000 Pond Geraffineerd Salpeter in Brooden, waarvan de Openb[are] Aanbesteding, welke op den 8sten der loopende maand heeft pla[ats] gehad, geene toewijzing heeft bekomen.

De Voorwaarden der Aanbesteding zullen van heden af ter lez[ing] liggen op het Bureau des Aanbesteders, op de Bureaux van de Hee[ren] Commissarissen des Konings in de Provincien, alsmede van den H[eer] Kommanderenden Officier der Artillerie te Maastricht.

De Inschrijver, wiens prijzen zullen bevonden worden het me[est] aannemelijk te zijn, zal, binnen acht dagen na des Besteders uitno[o]diging daartoe, overleggen eene verklaring van het Plaatselijk Best[uur] waaronder hij en zijne Borgen behooren, bevestigende de gegoedh[eid] van ieder hunner. Wanneer deze Inschrijver nalatig mogt blijven h[et] gevraagde bewijs van gegoedheid te verschaffen, zal hij beschouw[d] worden als onvermogend tot het volbrengen der Levering, en mitsd[ien] als Aannemer niet ontvankelijk zijn.

Delft, den 29sten November 1851.

De Directeur voornoemd,
T. E. DENAUX.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

*** De Directie brengt bij deze ter kennisse der Belanghebbenden, dat [zij] voornemens is, om onder nadere approbatie van het Departement [van] Kolonien *in 20 Perceelen* bij inschrijving in het openbaar *aan te beste[den]* de levering van de onderstaande goederen, benoodigd voor de dienst [van] 's Rijks Oost-Indische Kolonien, als:

370	Stuks	Getrokken IJzeren Buizen.
55	»	Staven IJzer.
260,225	Nederl. Pond.	Plat, Vierkant, Achtkant en Rond Staafijzer.
88,400	»	Plaatijzer.
7,586	»	Hoekijzer.
15,800	»	Klinknagel-ijzer.
19,112	»	*T* IJzer, Band- en Draadijzer.
450,000	»	Gietijzer.
833	»	Draad- en Soldeerkoper.
98	»	Koperen Spijkers.
6750	»	Geel en Rood Bladkoper.
5165	»	Staaf- en Plaatkoper.
4475	»	Staal.
43,768	»	IJzeren, Vertinde en Zinkspijkers.
4000	Stuks	Gereedschappen.
500	»	Kruiwagens.
9,300	Nederl. Pond.	Loodwit.
14,632	»	Diverse Verwwaren.
800	Nederl. Kan.	Idem.
27,400	»	Gekookte en Ongekookte Lijn-olie.
1,040	»	Traan.
1,300	Vaten	Teer.
200	Nederl. Kan.	Idem.
2,800	Nederl. Pond.	Idem.
600	»	Pik.
53,840	»	Lood en Spiauter.
1,100	Bladen	Blik.
50	Nederl. Pond.	Soldeertin.
975	» »	Leder.
50	Vellen	dito.
60	Stuks	Zeemleder-lappen.
300,000	Nederl. Pond.	Coaks.
400,000	»	Grove West-Hartley Steenkolen.
1,000,000	»	Fijne Smee- (Vette Rheer-) Kolen.
[illegible]	Nederl. Ellen	Zeil- en Presenningdoek.
2,375	»	Blaauw, Rood en Wit Vlaggedoek.
105	Stuks	Greenen Riga Rondhouten.

De Inschrijvings-Biljetten, behoorlijk gezegeld en volgens model [...] Directie en de Agenten der Maatschappij te *Rotterdam*, *Schie[dam]*, *Dordrecht* voorhanden, alwaar ook de Voorwaarden waarop de be[steding] moet geschieden ter inzage der Gegadigden liggen, moeten vóór of [op] *drieëntwintigsten December aanstaande, des middags ten twaalf ure*, [...] vrij worden ingeleverd aan het Locaal der Maatschappij te *Am[sterdam]*, zullende na dien tijd geene Biljetten meer worden aangenomen [en] deelijk tot de toewijzing worden overgegaan.

Amsterdam, 1 December 1851.

DE MONCHY, *President*.
GOUDSWAARD, *Directeur, fungerend* [...]

TE 'S GRAVENHAGE TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.